

Sygn. akt IV CSK 96/09

**WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Dnia 3 czerwca 2009 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Grzegorz Misiurek (przewodniczący)

SSN Marian Kocon (sprawozdawca)

SSN Barbara Myszka

Protokolant Katarzyna Jóskowiak

w sprawie z powództwa "D. D." SA w D.
przeciwko Wytwórni Wódek Gatunkowych "P." SA o zapłatę,
po rozpoznaniu na rozprawie w Izbie Cywilnej
w dniu 3 czerwca 2009 r.,
skargi kasacyjnej strony pozwanej
od wyroku Sądu Apelacyjnego
z dnia 26 września 2008 r.,

**uchyla zaskarżony wyrok w pkt 1 (pierwszym) w części
oddalającej apelację pozwanej oraz w pkt 2 (drugim), i w tym
zakresie sprawę przekazuje Sądowi Apelacyjnemu do
ponownego rozpoznania oraz orzeczenia o kosztach
postępowania kasacyjnego.**

Uzasadnienie

Sąd Apelacyjny wyrokiem z dnia 26 września 2008 r. oddalił apelację pozwaney Wytwórni Wódek Gatunkowych „P.” S.A. od wyroku Sądu Okręgowego w E., którym ten Sąd wyrokiem z dnia 2 kwietnia 2008 r. zasądził od pozwaney na rzecz D. D. S.A. kwotę 104813,83 zł tytułem wynagrodzenia za wykonane zdobienie bliżej określonych butelek. Sąd Apelacyjny pominął zarzuty apelacji pozwaney w zakresie nie uwzględnionego przez Sąd pierwszej instancji zarzutu przedawnienia. Uznał, że pozwana straciła prawo zgłoszenia tego zarzutu w toku postępowania przed tym Sądem, gdyż nie uczyniła tego w sprzeciwie od nakazu zapłaty wydanym w postępowaniu upominawczym w sprawach gospodarczych. Na tej podstawie stwierdził, że rozpoznanie zarzutu przedawnienia przez Sąd pierwszej instancji nastąpiło z naruszeniem art. 479^{14a} w zw. z art. 479¹⁴ k.p.c.

Skarga kasacyjna pozwaney od wyroku Sądu Apelacyjnego – oparta na podstawie drugiej z art. 398³ k.p.c. – zawiera zarzut naruszenia art. 378, 382, 316, 479^{14a} w zw. z art. 479¹⁴ k.p.c., i zmierza do uchylenia tego wyroku w zaskarżonym zakresie i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Sąd pierwszej instancji rozpoznający sprawę w wyniku sprzeciwu od nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu upominawczym w sprawie gospodarczej uwzględnił wszelkie twierdzenia i zarzuty oraz wnioski dowodowe zgłoszone przed tym sądem na poparcie zarzutu przedawnienia, choć w sprzeciwie zarzut ten nie został zgłoszony. Powódka nie zgłosiła zastrzeżenia do protokołu, zgodnie z art. 162 k.p.c., dotyczącego uchybienia, w ocenie Sądu Apelacyjnego, polegającego na ich uwzględnieniu pomimo prekluzji wynikającej z art. 479^{14a} w zw. z art. 479¹⁴ k.p.c.

Istota skargi kasacyjnej sprowadza się do twierdzenia, że Sąd Apelacyjny przyjął, z przekroczeniem granic apelacji, iż Sąd pierwszej instancji z naruszeniem art. 479^{14a} w zw. z art. 479¹⁴ k.p.c. rozpoznał zarzut przedawnienia. W konsekwencji nie ocenił w ramach kontroli instancyjnej zasadności tego zarzutu.

Według Kodeksu postępowania cywilnego sąd drugiej instancji w zakresie naruszeń prawa postępowania bierze pod uwagę z urzędu jedynie nieważność postępowania (art. 378 § 1 k.p.c.). Oznacza to, że jeśli np. strona nie podniesie zarzutu naruszenia prawa procesowego przez sąd pierwszej instancji w apelacji,

a nie będzie to naruszenie skutkujące nieważnością postępowania, to również tego naruszenia sąd drugiej instancji nie musi brać pod uwagę z urzędu, choćby miało ono wpływ na wynik sprawy. To strona postępowania decyduje o tym, jakie zarzuty dotyczące uchybień procesowych sądu pierwszej instancji podnieść w apelacji (art. 368 § 1 pkt 2 i 3 k.p.c.) lub w toku postępowania apelacyjnego; jeśli nie podniesie pewnych zarzutów, a nie będą one dotyczyły naruszeń skutkujących nieważnością postępowania, to tym samym z nich w sposób dorozumiany zrezygnuje i nie będą musiały być one rozpatrywane przez sąd drugiej instancji.

Przechodząc do kwestii, czy przyjęte przez Sąd Apelacyjny naruszenie art. 479^{14a} w zw. z art. 479¹⁴ k.p.c. sąd powinien wziąć pod rozwagę z urzędu, to wystarczy przypomnieć, że w doktrynie zgodnie przyjmuje się, iż przez przepisy, których naruszenie sąd powinien brać pod rozwagę z urzędu, rozumie się takie przepisy, których naruszenie powoduje nieważność postępowania (art. 379 i art. 1099 k.p.c.) oraz inne przepisy, wskazane w art. 202 zd. 3 k.p.c. Nie należy do tych przepisów art. 479^{14a} w zw. z art. 479¹⁴ § 2 k.p.c.

Poza tym, uszedł uwagi Sądu Apelacyjnego art. 162 k.p.c. przewidujący prekluzję zarzutów dotyczących niektórych naruszeń prawa procesowego. Z jego treści oraz z jednolitych wypowiedzi piśmiennictwa i judykatury wynika, że skutkiem niepodniesienia przez stronę zarzutu naruszenia przepisów postępowania w sposób określony w tym przepisie jest bezpowrotna utrata tego zarzutu w dalszym toku postępowania, a więc także w postępowaniu wywołanym wniesieniem zażalenia oraz w postępowaniu apelacyjnym i kasacyjnym, chyba że chodzi o przepisy prawa procesowego, których naruszenie sąd powinien wziąć pod rozwagę z urzędu, albo że strona nie zgłosiła zastrzeżeń bez swej winy (por. uzasadnienie uchwał Sądu Najwyższego z dnia: 27 października 2005 r., III CZP 55/05 OSNC 2006, nr 9, poz. 144, 27 czerwca 2008 r., III CZP 50/08 dotąd niepubl.). Stanowisko to dotyczy także sytuacji, która wystąpiła w niniejszej sprawie – uchybienie sądu pierwszej instancji miało polegać na rozpoznaniu zarzutu przedawnienia, w tym uwzględnieniu wniosków dowodowych wskazanych na poparcie tego zarzutu, zgłoszonego przed sądem pierwszej instancji po wniesieniu sprzeciwu od nakazu zapłaty wydanym w postępowaniu upominawczym w sprawie gospodarczej.

Skoro Sąd Apelacyjny nie miał powyższego na uwadze, z tych już tylko przyczyn wyrok tego Sądu w zaskarżonym zakresie nie mógł się ostać. Dlatego Sąd Najwyższy orzekł, jak w wyroku.

/tp/